

Strategi för kulturens mötesplatser i Linköpings kommun

Kultur- och fritidsnämnden

Diarienummer: KOF 2021-70
Relaterade styrdokument: Kulturpolitiskt program - KOF 2016-113
Dokumentansvarig: Utvecklingschef Kultur & ungdom
Organisation: Linköpings kommun

Innehåll

Innehåll

1	Sammanfattning.....	4
2	Inledning	5
3	Kulturens roll i samhället.....	7
3.1	Kultur och samhällsnytta	7
3.2	Kultur, hälsa och välbefinnande	8
3.3	En omvärld i förändring utifrån ett nationellt perspektiv.....	9
3.4	Kulturpolitiska programmet "I samtiden för framtiden".....	10
3.5	Kulturpolitisk handlingsplan	10
4	Kulturens plats i Linköpings kommun	12
4.1	Nyckeltal kulturscener	12
4.2	Beläggningsgrad på Kulturscener 2019 och 2023.....	13
4.3	Kultur, demografi och bostadsbyggande	14
4.4	Kultur och stadsplanering	16
4.5	Kultur i det offentliga rummet.....	17
4.6	Landsbygdens kulturmötesplatser	17
4.7	Ägandeform och finansiering.....	17
4.8	Enkät till lokala kulturaktörer.....	18
5	Analys av lokalbehov	19
5.1	Teater, dans, stand-up & musik.....	19
5.2	Bibliotek	19
5.3	Offentlig konst.....	19
5.4	Film.....	20
5.5	Lokaler för nya kulturuttryck	20
5.6	Lokaler för synergier inom idrott/kultur	20
5.7	Det offentliga rummet som kulturmötesplats	20
5.8	Samnyttjandet av befintliga lokaler	22
6	Slutsats	22
7	Bilagor.....	23
8	Referenser	30

1 Sammanfattning

Denna strategi för utveckling av kulturens mötesplatser är en del av det politiska uppdrag som beskrivs i Linköpings kommuns kulturpolitiska program - *I samtiden för framtiden*.¹

Syftet med den här strategin är att ta fram en kartläggning av befintliga kulturmötesplatser, ge en analys av kulturens behov kommande år samt lyfta fram vilka faktorer som är viktiga i utvecklandet av nya och befintliga lokaler samt mötesplatser. Strategin avser perioden 2023-2027 och ska ses som ett strategiskt verktyg och underlag för både såväl tjänstepersoner i kommunen inklusive kommunkoncernen och beslutande nämnder.

Linköping är Sveriges femte största stad som förväntas enligt den senaste prognosen ha en befolkningstillväxt om cirka 1 400 personer per år. Mellan 2023 och 2027 beräknas antal invånare öka till 5 756 invånare.² Med befolkningsökningen följer även en ökad efterfrågan på kulturupplevelser och möjligheten till eget skapande och utövande. Fler medborgare kommer att efterfråga ett rikt konst- och kulturliv – för både eget skapande och för att uppleva. Kultur kan även vara en anledning till besök som bidrar till utveckling av näringsliv och skapar arbetstillfällen³, samt utgör en faktor som kan bidra till ökad folkhälsa och välbefinnande.⁴

Inom ramen för den växande staden står Linköpings kommun inför flera olika utmaningar när det gäller samhällsutvecklingen. Bland dessa utmaningar återfinns bland annat Ostlänken, där tågtrafiken enligt nuvarande tidplan ska vara i drift 2035 och ett nytt resecentrum i upphöjt läge planeras att byggas norr om det befintliga stationsområdet. I anslutning till Ostlänken och det nya resecentrum planeras även 30 000 – 40 000 nya bostäder att byggas.

För att Linköping ska vara attraktivt utifrån ett kulturellt perspektiv finns idag ett behov av fler kulturmötesplatser⁵. Bland annat finns det behov av en scen med publikkapacitet på 500-800 sittande personer, vilket i dagsläget saknas helt i kommunen. Nya och befintliga kulturmötesplatser bör utformas så att de upplevs inkluderande, trygga, tillgängliga och attraktiva. För att uppnå detta krävs en genomtänkt planering som underlättar för kulturaktörer och kulturkonsumenter samt innefattar en hållbar teknisk och digital infrastruktur. Därutöver behöver kulturmötesplatserna planeras för ett effektivt nyttjande. En annan viktigt förutsättning är att arbetet med kulturmötesplatserna kan möta upp snabba förändringar för att kunna möta upp befintliga och kommande behov samt trender.

¹ Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun - I samtiden för framtiden, KOF 2016-113

² Analys & utredning, Kommunledningsförvaltningen

³ Nationell strategi för att främja de kulturella och kreativa näringarna Dir 2021:100

⁴ Kulturens värde och sociala effekter, Göteborgs stad rapport 2020:1

⁵ Detta har framkommit i möten med förtroendevalda, tjänstepersoner och i en enkätundersökning till kulturaktörer i Linköping. Enkätundersökningen bland de lokala kulturaktörerna genomfördes under mars 2021.

2 Inledning

Denna strategi innehåller en redovisning över vilka kulturmötesplatser som finns i Linköping idag och utifrån respektive kulturuttryck. Syftet med strategin är att beskriva en nulägesbild av kulturmötesplatser i Linköping samt att ge en analys av behovet.

I strategin presenterar förslag på nya kulturmötesplatser där behovet är som störst idag och i framtiden. Underlag till förslagen har samlats in från kulturaktörer, politiker från kultur- och fritidsnämnden samt tjänstepersoner. Resonemang kring och förslag på nya kulturmötesplatser bygger på enkätundersökningar till kommunens kulturaktörer.⁶

Med *kulturmötesplatser* avses i den här strategin platser där människor både kan uppleva och utöva olika kulturyttringar, låta sig inspireras, vidareutvecklas och möta andra med liknande intressen. Det bör vara mötesplatser som möjliggör att ta del av kultur samt ge möjlighet till eget skapande. Begreppet kulturmötesplatser avser även det offentliga rummet.

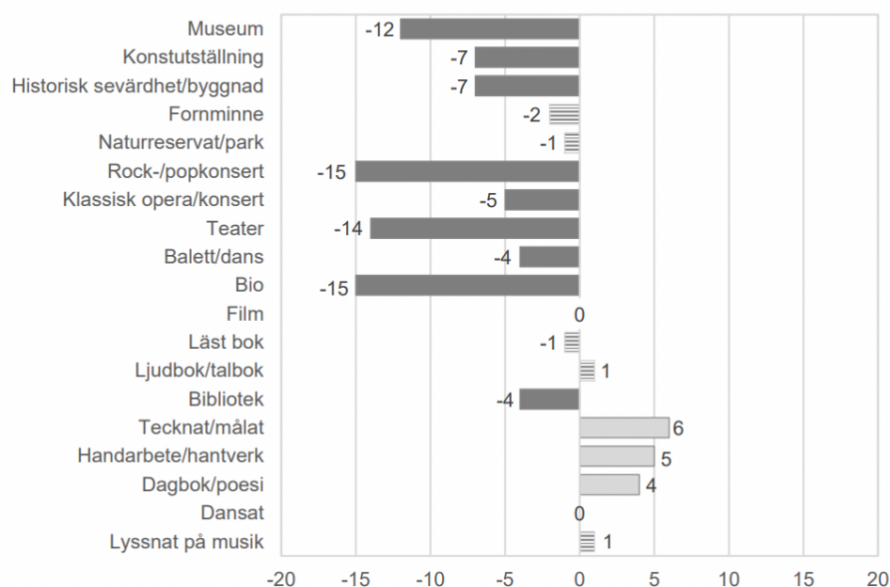
För att så många som möjligt ska kunna ta del av kulturupplevelser och för att kunna ha möjlighet till eget skapande krävs scener, konsthallar, bibliotek och offentliga rum. Platser där det sociala sammanhanget spelar en viktig roll och där intressen förenar människor. I Linköping strävar vi efter att så många som möjligt ska kunna ta del av kulturlivet - utan begränsande faktorer. Att kulturmötesplatserna är nära och tillgängliga är en förutsättning för detta.

Attraktiva kulturlokaler är en grundförutsättning för ett livskraftigt och dynamiskt kulturliv i hela kommunen. Pandemins intåg under 2020 innebar att förutsättningarna att ta del av kultur förändrades drastiskt. Det finns kortsiktiga effekter för invånarnas kulturvanor, men hur pandemin påverkar kulturvanor långsiktigt är idag svårt att bedöma.

⁶ Kulturenkät till lokala kulturaktörer i mars 2021

Av de besöksaktiviteter som inte förändrats nämnvärt återfinns de som är lättare att besöka på ett smittsäkert sätt; exempelvis besökt fornminne och naturreservat/nationalpark/ friluftsmuseum. Eget skapande har däremot ökat under 2020.⁷

Figur 2. Ökning/minskning (procentenheter), andel minst en gång senaste 12 månaderna och andel minst en gång per vecka (sett på film, lyssnat på musik, läst någon bok), 2020.

Denna strategi är en del av det politiska uppdrag som beskrivs i Linköpings kommuns kulturpolitiska program - I samtiden för framtiden.⁸

Med fokusområde: *Kulturlivets scener och mötesplatser*.

Som det beskrivs i programmet ska Linköping:

- Utveckla mötes- och kulturarenor för olika kulturyttringar
- Ta fram en anläggningsstrategi med fokus på kulturella mötesplatser och lokaler
- Se till att det offentliga rummet i högre uträkning används för kulturutövande och upplevelser

Mötesplatserna ska vara tillgängliga och anpassade för att göra det möjligt att utöva en mångfald av kulturella uttryck. Varje kulturellt uttryck har sina specifika behov, golvmaterial, akustik, belysning, rymd etcetera. Det är även viktigt att ge plats och rum åt nya kulturyttringar som saknar en lokal att växa på.

⁷ <https://kulturanalys.se/publikation/kulturvanor-i-pandemins-tid/>

⁸ Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun - I samtiden för framtiden, KOF 2016-113

Linköpings kulturliv är berikat av ett vitalt föreningsliv, enskilda kulturaktörer, institutioner och kulturella och kreativa näringar.⁹ I mötet mellan olika aktörer och funktioner kan synergier, samarbeten och nya kreativa idéer uppstå. För att främja en sådan utveckling behövs kulturmötesplatser, som är en grundförutsättning för ett livskraftigt kulturliv.¹⁰

Kulturupplevelser är lika viktigt för medborgares hälsa och livskvalitet som fysisk aktivitet.¹¹ Kultur skapar mening, väcker tankar, kreativitet samt känslor och är ytterst en obunden kraft i samhället med yttrandefriheten som grund.

Med hållbara, tillgängliga och trygga kulturmötesplatser kommer fler medborgare att kunna ta del av kulturupplevelser eller ägna tid åt eget skapande. Fler kulturmötesplatser kan även påverka Linköping positivt som besöksmål och som värd för nationella och internationella konserter, konferenser och event. Det pågår en process för att se över vilka eventytter utomhus som det finns behov av genom en lokaliseringsutredning på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i diskussion med Visit och Kultur- och fritidsförvaltningen. Den befintliga eventytan på Stångebro kommer med största sannolikhet att bebyggas i framtiden och det finns även behov av en ny eventyta för större utomhuskonserter.

3 Kulturens roll i samhället

3.1 Kultur och samhällsnytta

Det finns många utmaningar i dagens samhälle. Kultur skulle kunna bidra till att motverka segregation och utanförskap. Det finns forskning som visar på att kulturaktiviteter kan bidra till inkludering samt bidra till bättre hälsa för medborgare.

Rapporten ”Kulturkraft i det offentliga rummet” (2020) baseras på ett samarbete mellan ett flertal samhällsaktörer med stöd av Vinnova. Projektet har letts av Landskapslaget som tillsammans med kompetens från akademi, stadsutvecklare, kulturentreprenörer, kommun, centrumägare och organisationer för handel, besöksnäring och fastighetsägare – sammanfattat forskning och praktik kring hur konst och kultur kan sitta på lösningarna till dagens utmaningar i staden. Detta genom att visa hur sociala, kulturella och ekonomiska system med konst och kultur kan starta nya positiva utvecklingsspiraler som stärker både individen, platser och näringsliv.¹²

I rapporten ”Kulturens värde och sociala effekter” (2020) från Göteborgs stad lyfts även kulturens roll i att skapa förutsättningar för barn och unga att bli engagerade samhällsmedborgare. Rapporten lyfter forskningsresultat som visar på att barn som deltar i kulturella sammanhang är mer benägna att engagera sig i samhället. Det minimerar även risken att hamna i utanförskap, drogberoende

⁹ Tillväxtverket, Kreametern metodrapport (2018) WEBB.pdf, kapitel 3

¹⁰ Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun - I samtiden för framtiden, KOF 2016-113

¹¹ Kulturens värde och sociala effekter, Göteborgs stad rapport 2020:1

¹² <https://landskapslaget.se/projekt/kulturkraft-i-det-offentliga-rummet/>, Vinnova 2020

eller arbetslöshet.¹³ Denna typ av sociala investeringar bidrar positivt till välmående för individen och minskade på sikt kostnaderna för samhället.¹⁴ Ett fokus på barn och unga ger dessa målgrupper förbättrade förutsättningar att exempelvis genomföra skolgång vilket bidrar till att minska risken för arbetslöshet, utanförskap och kriminalitet samt innebär även en minskad kostnad för samhället.¹⁵

UNESCO:s konstitution hävdar att krig börjar i människors sinne och att det därför är där som fred måste skapas. Denna gren av FN:s verksamhet utgår därför från att människors sinnen byggs av utbildning, vetenskap och kultur. UNESCO formulerade redan 1970 att kulturella rättigheter är mänskliga rättigheter. Rätten till kunskap är en av de mest grundläggande rättigheterna, utan vilken människor inte kan hävda sin egen rätt. För att nå kunskap måste människans fria sinne odlas med hjälp av vetenskap och kreativitet. En fri och stark kultur är enligt UNESCO en förutsättning för att människor ska kunna utveckla sin egen personlighet och sitt mänskliga värde. Människor som känner sitt värde är mindre benägna att dras med i krigshets och annan samhällshotande aktivitet. Kulturen skapar inte goda människor, men kulturen skapar material och utrymme för reflektion och samtal som ger människor möjlighet att få syn på både samhället och sig själv.¹⁶

Sedan 2012 har FN:s mänskliga rättighetskommitté en speciell rapportör inom fältet *kulturella rättigheter*. Dessa kulturella rättigheter gäller framförallt rätten att leva enligt egna kulturella traditioner och val och inte så mycket rätten till institutionell kultur. Däremot ställer det krav på att ge kulturell mångfald plats på, och verklig delaktighet i, offentliga kulturarenor. Kulturella rättigheter ingår som en del av mänskliga rättigheter.¹⁷

3.2 Kultur, hälsa och välbefinnande

Utifrån ett folkhälsoperspektiv finns det flera studier på att kultur kan förbättra människors hälsa och ge mening i livet. Region Östergötland har ett hälsoprojekt "Må bra med kultur och natur" som genomförts i olika former på olika platser i landet, ofta som ett verksamt alternativ mellan sjukskrivning och arbetsåtergång eller arbetsträning. "Må bra med kultur och natur" är kulturaktiviteter som komplement till vård och behandling. Konceptet vilar på evidensen om kulturens betydelse för hälsa.¹⁸

Utöver ovanstående presenterar även WHO en rapport med en sammanställning av forskning inom området som påvisar kulturens roll i att stärka folkhälsan. Den visar på kulturens starka positiva inverkan på såväl fysisk som

¹³ Kulturens värde och sociala effekter, Göteborgs stad rapport 2020:1

¹⁴ Nilsson, Ingvar, Sociala investeringar kring barn och unga, 2012.

¹⁵ Sveriges Kommuner och Regioner, 2021

¹⁶ UNESCO 1970, Cultural rights as human rights s.105

¹⁷ Kulturens värde och sociala effekter, Göteborgs stad rapport 2020.

¹⁸ <https://vardgivarwebb.regionostergotland.se/Startsida/Verksamheter/Halso--och-vardutvecklingscentrum/Verksamhetsutveckling-Vard-och-Halsa/Halsoframjande/Kultur-och-halsa/Ma-bra-med-kultur/>

mental hälsa. Exempelvis presenteras forskning som visar på kulturens positiva roll i barns språkutveckling samt barn och ungas möjligheter till lärande. Vidare menar rapporten att kultur även stärker barn och ungas kreativitet vilket minskar risken för att utveckla sociala eller beteendemässiga problem i tonåren. Även välmående lyfts ut som ett område där kultur och deltagande i kulturaktiviteter har positiv effekt inom alla områden av personlig och socialt välmående.¹⁹

Många internationella studier visar hur deltagande i kultur i olika sammanhang skapar ett klimat av samhällsansvar och att det har terapeutiska effekter som skapar välbefinnande och motverkar psykisk ohälsa. Inte minst bland äldre har starka samband mellan välbefinnande och deltagande i kultur kunnat påvisas.²⁰ En finsk rapport framhåller också hur kultur och konst på arbetsplatsen kan öka såväl välbefinnande som produktivitet. Det finns ett samband mellan att ta del av kultur och självskattad hälsa och livskvalitet.²¹

3.3 En omvärld i förändring utifrån ett nationellt perspektiv

Kulturen i vår omvärld förändras och byter sakta skepnad i en samtid som ständigt utvecklas. De klassiska uttrycken som ”live” teater, dans, konst och musik kompletteras med uttryck som till exempel Cosplay, gaming och nycirkus och kulturutbud i digitalt format. Att uppleva kultur genom digitala medier är här för att stanna men kompletteras med traditionella scen-salong upplevelser.

¹⁹ WHO, 2019 Health evidence network synthesis report 67 “What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being?” Daisy Fancourt & Saoirse Finn

²⁰ Kulturrådet, Nationell översyn kultur och hälsa: Samverkan och kunskapsutbyte mellan kultur- och hälsoområdet, 2018. Creative health: The Arts for health and wellbeing, UK All-Party parliamentary group on arts, health and wellbeing, Inquiry Report, 2017.

²¹Rapport “Kulturens värde och sociala effekter”, Göteborgs stad 2020.

3.4 Kulturpolitiska programmet “I samtiden för framtiden”

Grunden för politiken är kulturens egenvärde och samtidigt ökar insikten om kulturens och kreativitetens betydelse för utveckling inom andra samhällsområden. Som en följd av de samhällsförändringar och nya förutsättningar som växer fram finns ett kulturpolitiskt program som vägvisare till kulturens utveckling och berättigande i Linköpings kommun.²²

Denna strategi för kulturmötesplatser belyser behov och utbud av lokaler för att utgöra en långsiktig strategisk plan för etablering eller utveckling av kulturmötesplatser. För att så många som möjligt i Linköpings kommun ska kunna ta del av kultur och för att föreningsliv, institutioner, enskilda kulturaktörer, kreativa näringar och kulturkonsumenten ska kunna utvecklas behövs kulturmötesplatser. Ett fokusområde i programmet är “Kulturlivets scener och mötesplatser” där det också framhävs att kommunen ska erbjuda kulturmötesplatser som möjliggör olika kulturyttringar.

3.5 Kulturpolitisk handlingsplan

För att implementera det Kulturpolitiska programmet – *I samtiden för framtiden* har en handlingsplan (KOF 2021-58) beslutats av kultur- och fritidsnämnden. I handlingsplanen anges insatser/aktiviteter som är kopplade till respektive åtgärdsområde. Ett åtgärdsområde är *kulturlivets scener och mötesplatser*.

Följande insatser i handlingsplanen som berör kulturlokaler och mötesplatser är beslutade i kultur- och fritidsnämnden i februari 2022 och är kommunövergripande samt ska årligen följas upp och rapporteras till kultur- och fritidsnämnden.²³

Linköpings kommun ska:

Utveckla mötes- och kulturarenor för olika kulturyttringar

1. **Berörda kommunala bolag** ska vid renoveringar och ombyggnationer samverka för att hitta flexibla och effektiva lösningar för mer ytor att bedriva kulturverksamhet.
2. **Kultur och fritidsnämnden** ska aktivt verka för att engagemang från aktörer tas tillvara i syfte att utveckla de kulturarenor som finns.
3. **Samhällsbyggnadsnämnden samt/ eller bygg- och miljönämnden** ska beakta kulturens behov i framtagande av detalj- och översiktsplaner samt vid anläggande av parker, torg och gator.

²² Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun - I samtiden för framtiden, KOF 2016-113

²³ Handlingsplan- för implementering av kulturpolitiska programmet KOF 2021-58

Linköpings kommun ska:

Se till att det offentliga rummet i högre utsträckning används för kulturutövande och upplevelser.

1. **Kultur- och fritidsnämnden** ska genom befintliga forum verka för att det offentliga rummet i högre utsträckning nyttjas.
2. **Kultur- och fritidsnämnden** ska utreda förutsättningarna för fungerande infrastruktur avseende kulturarrangemang i det offentliga rummet.
3. **Samhällsbyggnadsnämnden samt/eller bygg- och miljönämnden** ska genom projektet Framtidens stadskärna undersöka förutsättningar för samverkansformer med kultursektorn i syfte att såväl lokaler som platser i stadskärnan ska bidra till ett mer rikt kulturliv.

Linköpings kommun ska:

Skapa förutsättningar för att medborgarna ska kunna ta del av kultur i hela kommunen.

1. **Kultur- och fritidsnämnden** ska ta fram förvaltningsövergripande samverkan för samnyttjande av kultur- och fritidsnämndens anläggningar och mobila verksamheter.
2. **Lejonfastigheter AB** ska bevaka och synliggöra lokaler och platser som kan samnyttjas för kulturområdet med särskilt fokus landsbygd.
3. **Samhällsbyggnadsnämnden samt/eller bygg- och miljönämnden** ska genom PLUTO erbjuda en tidig samverkansyta för kulturfrågor i nya detaljplane- och översiktsplaneprojekt.

Linköpings kommun ska:

Tillsammans med kommunens kulturaktörer utveckla fler mötesplatser.

1. **Kultur- och fritidsnämnden** ska ta fram samverkansformer med kulturaktörer och kommunala parter för att utveckla fler mötesplatser exempelvis i samband med Kulturveckan.
2. **Kommunstyrelsen** ska bidra genom befintlig dialog, med fastighetsägare och företag som bedriver coworking spaces, att de även beaktar de behov KKN sektorn (kulturella och kreativa näringar) har. Detta bidrar till perspektivet - attraktiv stad.

4 Kulturens plats i Linköpings kommun

I bilagan i kapitel 7 finns en kartläggning av kommunala och kommersiella kulturmötesplatser i Linköping kommun. Vid den planerade utbyggnaden av Ostlänken och nya resecentrum kommer Skyltenområdet hamna i en ny kontext med ny bebyggelse.

4.1 Nyckeltal kulturscener²⁴

Sammanställningen avser befintliga lokaler inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden.

Kulturverksamhet	Yta kvm	Hyreskostnad tkr	Antal	Kapacitet publik
Gamla Linköping (Friluftsteatern - utomhus)	N/A	N/A	1	460
Huvudbibliotek ²⁵	12 805	23 527 463	1	N/A
Integrerade bibliotek	244	279 426	2	N/A
Närbibliotek	1 670	2 014 768	6	N/A
Kulturskola	2 287	2 114 086	1	N/A
Konsthall	1 272	978 021	1	N/A
Ateljéer ²⁶	3 111	3 849 085	5	N/A
Dansens hus	634	881 330	1	130
Saga	606	1 151 400	1	220
Skylten ²⁷	2757	4 099 000	1	120
Berga by ²⁸	522	601 701	1	N/A
Arbis ²⁹	737	1 119 000	1	300
Agora ³⁰	1 656	4 171 591	1	100

²⁴ Lokalförslöjningsplan 2022-2031, kultur-och fritidsnämnden KOF 2021-31.

²⁵ Inklusive mobila enheter som Bokbuss

²⁶ Avser ateljéer på Passagen, Agora och Arbis

²⁷ Avser lokal Klubben

²⁸ Mötesplats för kulturaktiviteter, bibliotek, ungdomsverksamhet och samhällsservice

²⁹ Avser scenen

³⁰ Avser scenen Pandora

4.2 Beläggningsgrad på Kulturscener 2019 och 2023³¹

Kulturscen	År	Datum ³²	Veckodag	Tid	Beläggnings %
Saga	2019	15/1-15/6	Mån-fre	08.00-16.00	88%
	2019	15/1-15/6	Lör-sön	09.00-20.00	83%
	2019	15/1-15/6	Mån-tor	16.00-22.00	86%
	2019	15/8-22/12	Mån-fre	08.00-16.00	100%
	2019	15/8-22/12	Lör-sön	09.00-20.00	100%
	2019	15/8-22/12	Mån-tor	16.00-22.00	100%

Saga	2023	15/1 -1/5	Mån-fre	08.00-16.00	56%
	2023	15/1- 1/5	Lör-sön	09.00-20.00	61%
	2023	15/1 – 1/5	Mån -tor	16.00-22.00	59%

Dansens hus	2019	15/1-15/6	Mån-fre	08.00-16.00	75%
	2019	15/1-15/6	Lör-sön	09.00-20.00	37%
	2019	15/1-15/6	Mån-tor	16.00-22.00	53%
	2019	15/8-22/12	Mån-fre	08.00-16.00	75%
	2019	15/8-22/12	Lör-sön	09.00-20.00	32%
	2019	15/8-22/12	Mån-tor	16.00-22.00	51%

Dansens hus	2023	15/1 -1/5	Mån-fre	08.00-16.00	70%
	2023	15/1- 1/5	Lör-sön	09.00-20.00	33%
	2023	15/1 – 1/5	Mån -tor	16.00-22.00	67%

Agora³³	2019	15/1-15/6	Mån-fre	08.00-16.00	i.u
	2019	15/1-15/6	Lör-sön	09.00-20.00	i.u
	2019	15/1-15/6	Mån-tor	16.00-22.00	i.u
	2019	15/8-22/12	Mån-fre	08.00-16.00	65%
	2019	15/8-22/12	Lör-sön	09.00-20.00	75%
	2019	15/8-22/12	Mån-tor	16.00-22.00	53%

Agora	2023	15/1 -1/5	Mån-fre	08.00-16.00	24%
	2023	15/1- 1/5	Lör-sön	09.00-20.00	23%
	2023	15/1 – 1/5	Mån -tor	16.00-22.00	27%

³¹ Statistik från bokningssystemet Interbook Go

³² Avser ej sommaruppehåll 16/6-14/8

³³ Agora invigdes maj 2019

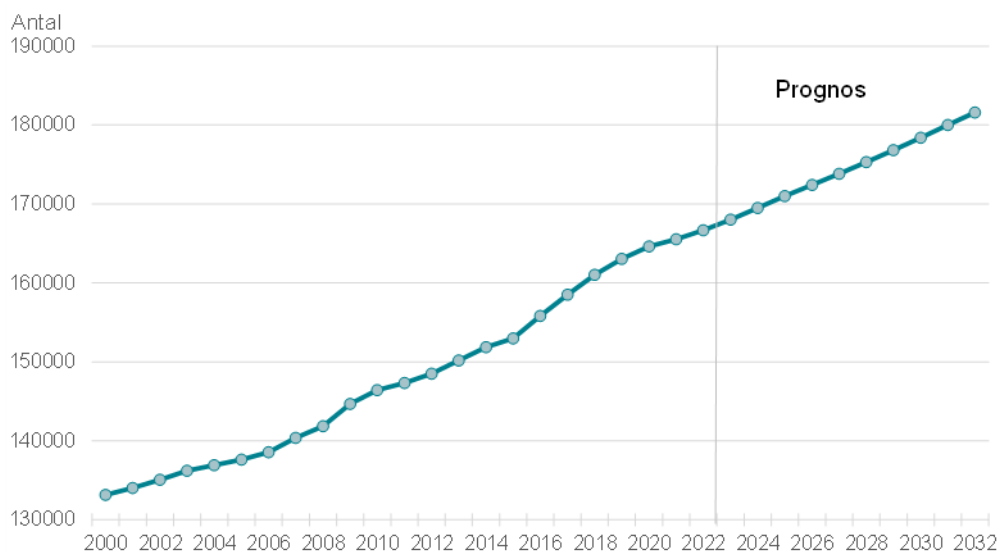
Statistiken över beläggningsgraden på bokningar gjorda på Saga, Dansen hus och Agora avser bokningar gjorda i bokningssystemet Interbook Go och bokade 2019 innan pandemin bröt ut våren 2020 och statistik för januari till och med april 2023. Siffror för 2021 och 2022 är inte redovisade då pandemin satte stopp för många kulturevenemang. De sista Covid-19 begränsningarna upphörde i april 2022. Samtliga scener på Agora och Saga är ofta bokade och nyttjade. Saga rymmer 220 personer i publiken och Agora 100 personer i fullstor scen. Dansens hus rymmer max 130 personer och används främst för dansutövning men har även använts för dansföreställningar.

4.3 Kultur, demografi och bostadsbyggande

Linköpings kommun har en ung befolkning. Det är 49 % av kommunens invånare som är mellan 0-35 år vilket motsvarar 81 169 personer (2022).³⁴ Vid utformandet av kulturmötesplatser ska förutsättningar finnas för att kunna möta behoven som kommunen står inför, vilket innebär att utformningen bör vara flexibel och anpassningsbar. Det behöver även finnas kulturmötesplatser för att kunna tillgodose den variation av kultur, fritid och idrott som finns i staden. Vidare behöver planeringen samordnas med andra nämnder för ökad effektivitet och samnyttjande. Denna strategi föreslår att en inventering görs av skollokaler, såsom aulor, för att kunna samnyttja dessa då de inte används efter skoltid.

Strategin behöver även vara framåtsyftande och ställa frågor som: *vad behöver Linköpingsborna och kommunen ur ett längre perspektiv för att Linköping ska vara attraktivt att bo i och att besöka? Hur ser framtidens behov av kulturmötesplatser ut och hur ska dessa vara utformade för att kunna möta befintliga och nya behov samt nyttjas effektivt?*

³⁴ Analys & utredning, Kommunledningsförvaltningen

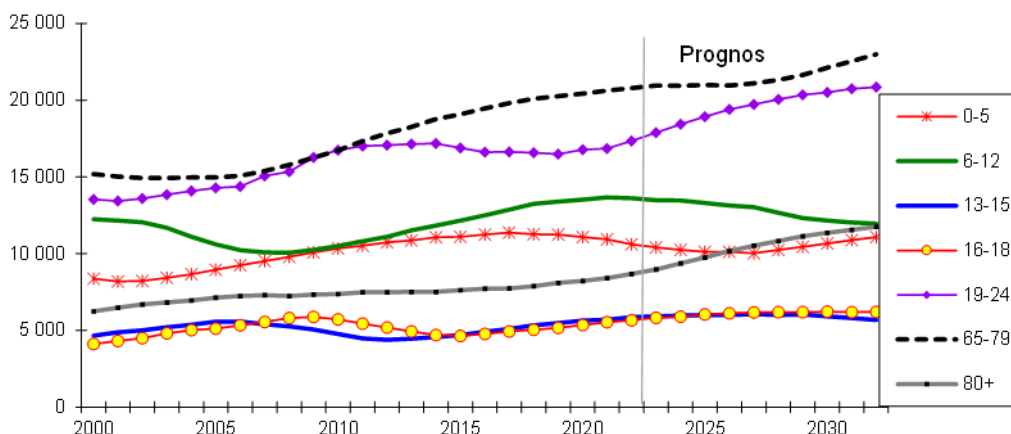

Källa: Statistik & utredningar, Linköpings kommun

Enligt befolkningsprognosen 2023-2032 ökar antal invånare i Linköping med knappt 15 000 invånare, från närmare 167 000 till knappt 182 000 invånare under 10-årsperioden. Enligt prognosen väntas Linköping ha 200 000 invånare år 2043. Andel invånare i åldern 6-25 år är cirka 25 procent (procentandelen är konstant under hela 10-årsperioden med endast en liten skillnad mellan könen). Vid byggnation kulturmötesplatser behöver hänsyn tas till Linköpings befolkningsstruktur, som har en ung befolkning, samt utifrån mångfalds- och jämställdhetsperspektiv.

Linköping är inne i sin största stadsomvandling någonsin. Kommunen har passerat inom kort 167 000 invånare. Linköping kommer att fortsätta växa och förändras samtidigt som staden ska behålla sin karaktär och kunna erbjuda sina medborgare kulturmötesplatser samt behålla sina kvaliteter i stadsmiljön.³⁵

Vissa åldersgrupper utveckling enligt prognos till 2032

³⁵ Linköpings mötesplatser – innerstadens torg och parker 2019

Källa: Kommunprognos för Linköpings kommuns befolkningsutveckling 2023-2032.

Linköping växer snabbt och nya stadsdelar byggs med lägenheter och småhus. Det är stadsdelar som Berga, Djurgården och Västra Valla som väntas öka mest. Utanför Linköpings centralort kommer fler bostäder att byggas i Berg, Sturefors, Ekängen och Vikingstad.

På lång sikt har Linköpings kommun en beredskap i översiktsplaner och program som möjliggör en befolkning om 200 000 invånare vilket är prognosen för 2043.

Denna strategi föreslår en etablering av nya kulturmötesplatser i stadsdelar som i nuläget saknar detta, till exempel Ryd, Västra Valla, Djurgården, Gottfridsberg och Garnisonen samt området kring nya resecentrum vid en etablering av Ostlänken.

Utanför Linköpings tätort väntas störst befolkningsökning i Ekängen och Vikingstad. Dessa orter saknar idag också kulturmötesplatser för kulturverksamhet och medför att invånare måste åka bil eller kommunalt för att ta del av kulturlivet. Detta är i förlängningen inte optimalt utifrån miljöhänsyn.³⁶

4.4 Kultur och stadsplanering

Översiktsplanen för staden Linköping antogs 2010. De övergripande stadsbyggnadsstrategierna kan sammanfattas med att staden ska sträva efter att förätas och bli mer sammanhängande, bidra till en hållbar tillgänglighet och att det ska finnas attraktiva mötesplatser, gaturum och parker.³⁷

Översiktsplanen för staden Linköping behandlar den framtida utvecklingen av staden under många år framöver. På sikt ska Linköpings stad ge plats för 200 000 invånare. För att bygga mer och bättre innerstad behövs det byggas fler mötesplatser – torg och parker. De offentliga miljöernas kvalitet och värde återfinns på flera nivåer, dels på en strukturell nivå och dels för varje enskild plats. En ledande ambition i översiktsplanen för staden Linköping är att ge goda förutsättningar för en attraktiv stadskärna där kultur kan fortsätta utvecklas. För att Linköping ska vara en attraktiv stad att flytta till, bo och verka i, behövs ett levande och utmanande kulturliv. Ett intressant utbud av kultur behöver attrahera alla invånare oavsett kön, etnicitet, språk och socioekonomisk bakgrund. I översiktsplanen framgår även att när staden växer är kultur och fritidsverksamheter viktiga delar för att skapa attraktivitet och hållbara livsmiljöer. En plan för att uppnå detta kan vara att:

- Reservation av mark för kultur- och fritidsanläggningar ska ske tidigt i processen

³⁶ Linköpings kommun hållbarhetspolicy. Fastställd 2018-06-18 §166

³⁷ Översiktsplan för Linköping 2010

- Att balans skapas mellan inner- och ytterstad vid planering av mötesplatser för kultur- och fritidsändamål
- Vid nya exploateringar ska hänsyn tas till samnyttjande av lokaler för kultur och annan samhällsservice

Utöver detta framgår i kultur- och fritidsnämndens lokalförsörjningsplan 2020-2029 att lokalförsörjningen behöver vara framåtsyftande och utgå från kommuninvånarnas behov samt hur Linköping långsiktigt utvecklar sin attraktionskraft. Kulturmötesplatser ska utgöra en del av goda villkor för att tillse lika förutsättningar, meningsfull fritid och gemenskap.³⁸

I lokalförsörjningsplanen pekas även ett antal gemensamma lokalprojekt ut. Av dessa är dock samtliga olika typer av arenor eller anläggningar för idrottsverksamhet. Av de planerade lokala projekten som presenteras i planen är det även där framför allt lokaler inom idrottsverksamhet som prioriteras. Detta pekar på att arbetet med samlokalisering utgör ett utvecklingsområde där frågan om kulturmötesplatser tidigare hamnat i skymundan. Även detta preciseras i lokalförsörjningsplanen som pekar på att *”Det är även viktigt att kulturlokaler och andra fysiska möteslokaler/mötesplatser återfinns i planerna”*.³⁹

4.5 Kultur i det offentliga rummet

I planen för Linköpings mötesplatser – innerstadens torg och parker beskrivs vistelsemiljöer i det offentliga rummet som upplevs allmänt tillgängliga. Linköpings torg är en gemensam resurs för alla stadens invånare och skapar möjlighet till möten och kulturella upplevelser. Torgen är viktiga målpunkter och ska kunna användas för evenemang och spontana aktiviteter. Det offentliga rummet kan prioriteras och nyttjas mer effektivt vid kulturella aktiviteter som evenemang, muralmålningar och festivaler.

Det offentliga rummet med låga trösklar, bjuder in till delaktighet och oväntade möten mellan publik, scen och miljö. Kulturen har därför möjlighet att ta större plats i Linköpings offentliga gaturum.

Det offentliga rummet är medborgarnas tillgängliga scenrum. Stadsarkitekten skriver i Arkitekturprogram för Linköpings innerstad att torg och parker ska vara berörande, robusta och användbara.⁴⁰ Ett tillåtande stadsrum med offentlig konst, pop up-evenemang och festivaler är grunden för en kreativ och dynamisk stad. Detta kan även bidra till att främja stadens besöksnäring. Stadens offentliga torg och gaturum kan nyttjas i högre utsträckning i samverkan med Linköpings kommuns kulturaktörer, fastighetsägare och näringsliv.

³⁸ Lokalförsörjningsplan 2022-2031, kultur-och fritidsnämnden KOF 2021-31

³⁹ Ibid

⁴⁰ Arkitekturprogram för Linköpings innerstad 2017

4.6 Landsbygdens kulturmötesplatser

I Linköpings kommun finns det 26 bygdegårdar som utgör mötesplatser för kulturupplevelser utanför tätorten. Ideella bygdegårdsföreningar erhåller ett årligt bidrag från kultur- och fritidsnämnden samt kan söka produktionsbidrag för till exempel bygdespel eller liknande kulturevenemang. Två exempel på kultur- mötesplatser på landsbygden är Eklunda bio i Bestorp och Ljungsbro Folkets Park.

4.7 Ägandeform och finansiering

Kulturmötesplatser i Linköpings kommun ägs kommunalt eller privat. Fastigheter som ägs av kommunala fastighetsbolag som till exempel Lejonfastigheter och Sankt Kors hyrs i sin tur ut som lokaler till kultur- och fritidsnämnden. I hyresavtalet ingår fastighetsdrift. Övrig drift som städning, vaktmästare, jour etcetera handlas upp av kultur- och fritidsnämnden enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling) eller av medarbetare in-house. (jämför Kulturscener & ungdom). Detta är den vanligaste varianten av ägandeform, hyresform och driftsform.

Kultur- och fritidsnämnden administrerar bokningar av kommunala lokaler via Lokalbokningen och boknings- och bidragssystemet Interbook Go.

Kultur- och fritidsnämnden beviljar årligt arrangemangsstöd, kulturarrangemangsstöd och uppdragsstöd till ideella kulturföreningar som bedriver verksamhet i kommunen. Eklunda bio i Bestorp och Folkets Park i Ljungsbro erhåller ett årligt uppdragsstöd.

4.8 Enkät till lokala kulturaktörer

Ett 30-tal kulturaktörer och kulturföreningar i Linköpings kommun fick 2021 besvara en digital enkät på tre frågor om kulturlokaler. Här följer en sammanställning av frågor och svar.

Vilken lokal använder er verksamhet i nuläget? (innan pandemin)

De kulturlokaler som nämns i svaren och som är i kommunal regi är till exempel Skylten, Arbis, Dansens hus. Andra privata lokaler som används är Platens bar, Palatset, Folkuniversitetet och Dansakademien, Linköpings Dansstudio, dansstudio i Campushallen. Lokaler i Missionskyrkan nämns även samt lokaler som drivs av annan aktör till exempel församlingshem.

Vilket lokalbehov ser ni de kommande åren för er kulturverksamhet?

Det framgår att lokalbehovet de kommande åren är: Flera repetitionslokaler för musik och dans, en mellanstor scen för ca 500 personer i publiken, en konsertlokal, flera mindre replokaler, flera danssalar för kurser, fler ateljéer, gallerier och flera showroom för konstutställningar. En möteslokal med café, föreläsningssal, bokningsbara rum för möten. En aktör påpekar att Saga behöver

uppgraderas med bättre teknik såsom att installera omfattande fast ljus- och ljudsystem. Detta gäller även för Dansens hus som skulle kunna användas mer som en scen än endast för dansutbildning och dansträning.

Vilken typ av ny kulturlokal bör utvecklas i Linköpings kommun?

Det framgår av svaren på enkäten att kulturaktörer efterfrågar: En samlad kulturlokal med en scen för ca 500 personer med plats för instrument ensemble med flygel och god akustik, centralt läge och digital teknik. Flera nya scener inom samma byggnad med mötesplatser och café samt med mötesrum att hyra, en konsertlokal för musik, repetitionssalar för dans och teater. Behovet av en kommunal biograf som visar kvalitetsfilm och som är också kopplat till behovet av en pedagog som kan arbeta i och med skolorna för att utveckla kompetensen att kunna tolka och förstå rörliga bilder.

5 Analys av lokalbehov

Kommunens kulturmötesplatser behöver vara utrustade med erforderlig teknisk infrastruktur samt ge utrymme för flexibilitet. Kulturmötesplatserna ska byggas i enlighet med den politiska viljeinriktningen. För att kommunens medborgare ska ges möjlighet till upplevelser, deltagande och eget skapande behövs funktionella kulturmötesplatser. För att kulturen ska få utvecklas som en drivande kraft och för att svara upp till utmaningar behövs flera kulturmötesplatser i Linköping där kulturyttringar kan växa och bidra till stadens kulturliv.

5.1 Teater, dans, stand-up & musik

Ett behov som framkommer från kulturaktörer i Linköpings kommun är en ny scen med en kapacitet för omkring 500 sittande publikplatser.

Kulturskolans verksamhet växer och fler barn och ungdomar vill börja på undervisning inom musik, dans, teater och bild & form. I och med att kommunen växer och fler flyttar hit är det stor sannolikhet att efterfrågan ökar. Det finns ett behov av ett nytt ändamålsenligt hus för Kulturskolan med sociala ytor och en scen på minst 10x10 meter och en salong för ca 500 personer med en yta för en musikensemble. Det finns också ett behov av två nya lokaler för dansverksamhet, ca 130 kvm. (danslokalerna på Skylten är 40 respektive 60 kvm och för små för många kurser). Linköpings balettförening har ca 500 danselever per termin och även Kulturskolan har 500 danselever. Förutom danslokaler behövs omklädningsrum, förråd och teknisk utrustning. Lokaler som möjliggör att hålla en föreläsning eller ett stand-up framträdande bör också beaktas.

5.2 Bibliotek

Biblioteksverksamheten i Ryd invigdes för några år sedan. Det finns också ett nytt bibliotek i Sturefors integrerat med en idrottshall. Då nya bostads-

områden växer fram i Linköping kan också efterfrågan på bibliotek öka. Biblioteksledningen önskar vara med när dessa områden planeras i byggprocessen. Biblioteksverksamheten vill också kunna samutnyttja lokaler för att använda lokalerna på ett resurseffektivt sätt.

5.3 Offentlig konst

I konsthallen Passagen finns tre utställningsytor. Passagen öppnade 1998 och presenterar flera utställningar per år. Den huvudsakliga inriktningen är satsningar på samtidskonstens olika uttrycksformer med representation ur tre perspektiv: regionalt, nationellt och internationellt. Passagen har i nuläget inga planer på att expandera och har därför inte behov av några nya rum eller lokaler för utställningsverksamheten. Skylten har en utställningsyta Gjuteriet, som används till utställningar av samtidskonst. Stadsbiblioteket har även en utställningsyta för konst.

5.4 Film

I Linköpings kommun visas film på Filmstaden av biografkedjan Filmstaden AB. Filmföreningen Cinemax visar kvalitetsfilm på Filmstaden. Utanför staden är det Eklunda Bio i Bestorp som är registrerad biograf i Linköping. Det finns flera lokaler som har möjlighet att visa film, genom att det finns en projektor på plats. Till exempel har Skylten och Agora den möjligheten. En utvecklingsidé kan vara att undersöka om det finns ett behov i andra delar av kommunen att visa film.

5.5 Lokaler för nya kulturuttryck

Träning för nycirkus för vuxna sker i Björnkärrskolan i Ryd med Linköpings nycirkusförening och i T1-hallen tillsammans med Nikegymnasterna. I båda salarna är det högt i tak, fästpunkter i taket för luftakrobatik och både gymnastikmattor och tjocka mattor.

Nycirkusträning för barn sker i nuläget i Folkungaskolans aerobicsal som ligger centralt men är en lokal som är väldigt dåligt anpassad till nycirkus. Lågt i tak, gymnastikmattor som måste bäras långt och uppför trappor. Akrobatik för dansare sker i Fridtunaskolans gymnastiksal.

Spelplatser för nycirkus kan vara scener, gärna med god takhöjd och med fästpunkter eller i det offentliga rummet som på torg och vid utomhusevenemang.

5.6 Lokaler för synergier inom idrott/kultur

Linköpings Sportdanskklubb är en ideell förening med ca 1000 medlemmar som sysslar med dans på alla nivåer, allt från motionsdans till tävling i högsta elitklass. Sportdanskklubben bokar idrottshallar för sportdansträning och motionsdans. De bokar idrottshallar i Tornhagen, Folkunga, Tannefors, Skeda och Vasahallen. Flera danslokaler skulle innebära att tid frigörs i idrottshallar som då kan användas av idrottsföreningar.

Kommunens olika friluftscentrum i Valla, Ryd, Vidingsjö, Johannelund samt området kring Hangaren och Ekholmens skatepark skulle även kunna nyttjas som evenemangsområden för kultur. Hänsyn bör tas till tillgänglighet och den tekniska infrastrukturen som finns att tillgå.

5.7 Det offentliga rummet som kulturmötesplats

Idag används det offentliga rummet för festivaler och publika evenemang under årets olika säsonger.

Tanken om ett evenemangsstråk från Konsert & Kongress via museet och teatern, stationen, Stångebro och arenorna nämns i Översiktsplanen för staden men i en kontext där den planerade Ostlänkens eventuella genomförande kan ge möjlighet att utveckla stationsområdet mer mot evenemang och kultur. Kulturhuset Skylten ligger strategiskt beläget i området.

I efterföljande tillägg till Översiktsplanen och en Utvecklingsplan för Linköpings innerstad samt Linköpings mötesplatser har man frångått den idén för att istället förorda att platser för evenemang och kulturyttringar som förstärker stråk i innerstaden.

Pandemin som briserade våren 2020 har påverkat ekonomin och många butiker i cityläge har flyttat, blivit ett digitalt alternativ eller gått i konkurs. I takt med att fler butiker försvinner från centrumanläggningar skulle exempelvis konst, kultur och eget skapande kunna ta mer plats i dessa tomma bottenvåningar.⁴¹

Flera aktörer skulle kunna samverka kring kultur för att revitalisera det offentliga stadsrummet då fler butiker läggs ner och försvinner från city. Stadsplanerare, kommun, besöksnäring och fastighetsägare bör undersöka hur konst och kultur kan vara lösningen på befintliga och kommande utmaningar i city och i det offentliga rummet i innerstaden. Flera centralt belägna kulturmötesplatser skulle på så sätt ta plats i stadskärnan. En undersökning från 2022 visar att en centralt belägen ungdomsarena saknas i innerstaden för högstadiungdomar.

Under 2021-2023 genomfördes ett utredningsarbete i projektet ”Framtidens stadskärna” på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Där har flera tjänstepersoner från Kultur- och fritidsförvaltningen och kulturaktörer medverkat i workshops och dialogmöten för att föra in kulturperspektivet i projektet och i planeringen av framtidens stadskärna. Kulturens roll i stadskärnan prioriteras för att få en dynamisk stadskärna och nyttjande av innerstadens bottenvåningar. Projektet drivs av kommunen med projektpartners såsom fastighetsägare, akademi, stift och näringsliv.

I innerstadsplanen finns strategierna formulerade och i Mötesplatsplanen är vissa platser utpekade som lämpliga (Nykvarnsparken inklusive Stångebrofältet samt Landstatsparken pekas ut som stadsparker med evenemangs-

⁴¹ Samtal om projektet Framtidens stadskärna, Plankontoret, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen 2022-06-20

karaktär). I aktualitetsförklaring av Översiktsplanen (2020-12-08) frångås tanken med det ”tidigare” evenemangsstråket.

För att utveckla det offentliga rummet finns flera förslag. Det bygger på dialog mellan Kultur- och fritidsförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighetsägare, näringsliv samt kulturaktörer. Den här strategin föreslår:

- Främja offentlig konst i offentligt stadsrummet - att möjliggöra ytor för mural-målningar, pop-up konst och offentlig konst.
- Verka för en öppen kommunal scen sommartid i city och öppna upp kommunalt ägda innergårdar i city som tillfälliga kulturmötesplatser - samverka med fastighetsägare och näringsliv. Rusta upp eller bygga om utomhusscenen i Trädgårdsföreningen gör den funktionell för ändamålet. (Tillhör Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen).
- Se till att utrusta det offentliga rummet med teknisk och digital infrastruktur (elskåp, wifi etc) samt erforderlig tillgänglighet (ramp, sittplatser)

5.8 Samnyttjandet av befintliga lokaler

I mindre skolor används matsalen som plats för framträdanden medan större skolor har en aula som samlingsplats och som scen. Det finns en gemensam ambition mellan Kultur- och fritidsförvaltningen, Utbildningsförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen om att öka nyttjandegraden för att bidra till samnyttjande och kunna erbjuda nämnda lokaler till kommunens föreningsliv för att agera resurseffektivt.

För att börja detta planeringsarbete behövs inledningsvis:

- En checklista på aulor och matsalar lämpliga för uthyrning, teknisk infrastruktur, scenmått, tillgänglighet, geografiskt läge etcetera
- Se över tillgängliggörandet av samnyttjande lokaler genom gemensamma bokningsverktyg, till exempel i Interbook Go

6 Slutsats

För att kommunen ska kunna möta framtida kulturbehov och för att Linköping ska vara en attraktiv och framåtriktad kommun behövs adekvata kulturmötesplatser för olika typer av kulturuttryck. Kulturmötesplatser i Linköpings kommun är en betydelsefull byggsten i det kulturella kretslopp som bär upp stadens kulturliv. En förutsättning för att kulturlivet ska utgöra en dynamisk kraft i Linköpings kommun och bidra till staden attraktivitet är att det finns kulturmöteslokaler för upplevelser och utövande.

En progressiv och planerad utveckling av kulturmötesplatser skapar bättre förutsättningar för ett rikt kulturliv. Detta ökar möjligheterna för Linköpings kommun att bli ett nationellt och internationellt besöksmål för kulturupplevelser.

Det är flera faktorer som spelar in hur och var nya kulturmötesplatser ska uppföras, till exempel beroende på hur staden växer och utvecklas. Detta innebär att strategin kommer vara föremål för kontinuerlig revidering och uppdatering.

Vid nyetablering av kulturmötesplatser behöver hänsyn tas till befolkningsunderlag och geografisk spridning. Kulturmötesplatser saknas idag i stadsdelar såsom Ryd, Västra Valla och Djurgården, Gottfridsberg och Garnisonen. Inför planeringen av nya stadsdelar och utveckling av stadskärnan behöver kulturens förutsättningar beaktas så att kulturinslag lättare kan ta plats i det offentliga rummet. Detta genom att Kultur- och fritidsförvaltningen ges tidig delaktighet i planprocessen. Vidare behöver man planera för tillgänglighet, infrastruktur, erforderlig teknik och digitalisering.

Befintliga kulturmötesplatser behöver bli tillgängliga för alla och anpassas efter funktionsvariationer. För att samnyttja lokaler bör en checklista framtas för till exempel aulor och skolmatsalar inom kommunen.

De slutsatser som betonas i den här rapporten är att Linköpings kommun behöver en ny scen med en kapacitet på minst 500 personer som sittande publik, helst 800. Scenen behöver ha god tillgänglighet, vara prisvärd samt enkel att boka för föreningarna. Det är viktigt att betona att kommunen är en av flera aktörer som erbjuder medborgarna kulturmötesplatser. Det finns även kommersiella aktörer som hyr ut lokaler. Detta skapar en komplex bild av tillgång och efterfrågan. Den här rapporten visar också på vikten av att möjliggöra kulturuttryck i det offentliga rummet. En förutsättning för detta är en väl utvecklad infrastruktur. Linköpings kommun har alla förutsättningar att bli en levande kulturstad med en långsiktig plan för utveckling av kulturmötesplatser.

7 Bilagor

Kartläggning av kommunala kulturmötesplatser

Agora

Agora i stadsdelen Skäggetorp är i drift sedan maj 2019 och inrymmer bibliotek, digital studio, musikstudio, kreativ ateljé, scener (inklusive black box), studieplatser, boende för residensverksamhet, omklädningsrum, café och flera bokningsbara mötesrum. Agoras verksamhet bygger på samverkan och delaktighet och ligger strategisk nära Skäggetorp centrum. Agora är en

samlingsplats för alla oavsett ålder där verksamheten har fokus på unga kvinnor och familjer.

Dansens hus

Dansens hus är en lokal främst avsedd för dansträning men används även som scen för dansarrangemang och för dansresidens. För att arrangera dansföreställningar är lokalens tekniska kapacitet begränsad. Enligt lokalförsljningsplanen kommer den tekniska utrustningen behöva bytas ut inom kommande år. Dagtid är lokalen bokad av en dansskola. Danssalen är 377 kvm och max 130 personer får vistas i lokalen samtidigt.

Skylten

Skylten är ett kulturhus med konstateljéer, danslokaler, studio, café, galleri och scener för all form av kultur. Skylten är Linköpings kreativa kraftkälla - ett kulturhus för alla kulturuttryck och med verksamhet för alla åldrar. Skylten är en öppen mötesplats för lokal, regional, nationell och internationell samverkan där olika kulturella uttryck får mötas och berika varandra. Skylten är en mötesplats där aktörer upplever delaktighet som möjliggör växelverkan mellan ideella och professionella aktörer samt näringsliv. Verksamheten drivs av Linköpings kommun och har en samverkansgrupp bestående av Studieförbundet, Sensus, Gaphals, Kulturlabbet och konstnärsföreningen ALKA.

Arbis

Arbis är en centralt belägen kulturmötesplats på Repslagaregatan 30 som är nyinvid under hösten 2022. Arbis är ett tillåtande och möjliggörande kulturhus för unga (0-25 år) som i verksamheten ska stödja och inspirera unga människor visioner och innovationer. Arbetsmetoderna är medvetna och normkreativa för att skapa bästa förutsättningarna för unga människors egna kulturella uttryck.

Berga by

Berga slott med anor från 1800-talet är Berga Bys hjärta, men mötesplatsen inkluderar hela området med både utomhusmiljöer, lekplats och angränsande byggnader. Här finns möjlighet att ställa frågor och få svar direkt från kommunen och söka råd och vägledning i vardagen. Det går även att låna böcker, läsa tidningar, engagera sig i en meningsfull fritid och ta del av varierande kulturaktiviteter. I Berga By får medborgarna ta plats och verka tillsammans. Här finns tillgång till kostnadsfria samhällstjänster.

Berga By innefattar:

- Närbibliotek - Ett barn- och vuxenbibliotek i Berga.
- Kontakt Linköping - Samhällsvägledare, med bred kompetens om hela kommunens verksamheter, som tar emot dina frågor.
- Ungdomsverksamhet som innefattar ett brett utbud av organiserad fritidsverksamhet mot målgruppen 13-18 år.
- Råd & stöd - För alla som bor i Berga och som har behov av rådgivning, stöd eller vägledning. Här lotsas man vidare till rätt stöd.

- Kulturaktiviteter – Samverkan mellan Kultur- och fritidsförvaltningen, föreningsliv, studieförbund och privata initiativ.

Biblioteksverksamhet

Linköpings stadsbibliotek består av ett huvudbibliotek, nio närbibliotek samt en bokbuss. Huvudbibliotekets hyreskostnad är, trots att hyran sänks under de senaste åren, fortfarande relativt hög i jämförelse med andra jämförbara städer. Biblioteket i Skäggetorp är sedan 2019 flyttat till lokaler i Agora.

Bibliotekens stärkta demokratiuppdrag har bland annat medfört att stadsbiblioteket genomfört förändringar i huvudbibliotekets inre fysiska rum. Detta för att biblioteket i högre utsträckning ska bli en gränsöverskridande och modern kulturmötesplats samt bli mer attraktiv för nya målgrupper. I stadsbiblioteket finns en hörsal som rymmer 105 personer.

Saab Arena

Saab Arena är en upplevelsescen för konserter, nycirkus, mässor och idrotts-evenemang. Publikkapaciteten är 8 300 (11 500 vid konserter). Arenan är belägen vid Stångebrotfältet på Stångåns östra strand, nedströms från Linköpings centrum, på gångavstånd från resecentrum (buss- och järnvägsstationen). Den sammanlagda ytan är 2 150 kvadratmeter med bredband och näst intill obegränsad elkapacitet och smidiga inlastningsmöjligheter.

Saga

Sagateatern är en centralt belägen spelplats för barnteater, fria teatergrupper, professionell dans och gästspel. Saga har 220 platser och scenen är 8 x 8 meter. Renovering av foajén, entrépartier, scen och salong har skett under perioden 2019 till 2020 med medel från Westman-Wernerska stiftelsen. Saga används för barnteater samt teater- och dansföreställningar genom Riksteatern Linköping och Dansnät Sverige och av lokala teatergrupper för till exempel revyer.

Gamla Linköping och Friluftsteatern

Den nya friluftsteatern i Gamla Linköping flyttades och invigdes 2015 med ny placering vid gamla Sjöbergska friluftsteatern. Teaterflytten har inneburit att friluftsmuseet kan erbjuda en scen under tak för musik, teater och andra arrangemang. Själva flyttningen av teaterbyggnaden skedde i maj 2015. Teatern har sedan återuppbyggs enligt ett gestaltungsprogram framtaget av arkitekt Börje Mathiasson och har därmed återfått en stor del av sin ursprungliga form från 1920-talet. 1970-talsbygget revs i samband med flyttningen av teatern och kom inte med till friluftsmuseet.

I Gamla Linköping, Linköping konst & muséer finns flera kulturscener att hyra: Friluftsteatern, ca 460 platser, Dansbanan, Kapellet, Lilla scenen och Vallamassivet. Det finns även en sommarscen i Dahlbergs trädgård och en mindre scen på Hållgården.

För att uppnå ett bättre besöksmottagande har Friluftsmuseet behov av ett besökscenter som passar in i museimiljön. Det finns också behov av en utställningslokal för militärhistoriska utställningar samt en hållbar magasinlösning för samlingar, till exempel ett öppet magasin som kan besökas av

besökare. Magasinet bör vara ett gemensamt magasin inom enheten Linköping konst & muséer, där både de kulturhistoriska samlingarna, kommunens konstsamling (depositionssamlingen) samt fotosamlingar kan rymmas.

Kulturskolan

Linköpings kulturskola har idag lokaler i Konsert & Kongress med viss verksamhet utlagd i bostadsområden. Från och med 1 juli 2016 bedrivs kulturskolan i egen regi av kultur- och fritidsnämnden. Kulturskolans nuvarande lokaler i Konsert & Kongress är över lag ändamålsenliga men då verksamheten växer behövs på sikt nya lokaler. Även parkeringen och trafiksituationen på Östgötagatan utanför Kulturskolan är inte effektiv och till viss del inte säker för föräldrar som lämnar och hämtar sina barn. I nuläget finns flera prioriterade lokalbehov samt ett önskemål om ett helt nytt ändamålsenligt hus för verksamheten.

Kulturskolan bedömer att det behövs fler publika lokaler med till exempel möjlighet för föräldrar och elever att vänta innan och under kursverksamhet. Platsen skulle även kunna kombineras med möjlighet till utställningsytor för elever från bild & form. En lokalomdisponering och flytt av Kulturskolans huvudentré mot Konsert & Kongress är en genomförbar lösning som kan frigöra yta för en publik del.

Kulturskolan har ett behov av en aula/scen/blackbox för musik, dans och teater med en publikkapacitet för ca 500 personer. Det finns också ett stort behov av flera danssalar då antalet dans-elever ständigt ökar och intresset för dans är stort i Linköping.

Ett önskemål är att samverka mer med Utbildningsförvaltningen för att på sikt kunna erbjuda en lokal på varje skola anpassad för Kulturskolans undervisning. Det skulle också innebära miljömässiga fördelar när det gäller färre privata bilresor och med kollektivtrafik för att hämta elever till och från Kulturskolan.

Konsthallen Passagen

På Passagen Linköpings konsthall, Linköpings konst & muséer, skapas möten och samtal mellan människor, konst och konstnärliga processer. I konsthallen arrangeras det varje år sex utställningar med inriktning på samtida konstens alla olika uttrycksformer – kvalitativ, angelägen och aktuell konst. Seminarier, musik, offentliga samtal och gruppvisningar ingår i verksamheten. Passagen Linköpings konsthall omfattar Ateljé Passagen, vars pedagogiska verksamhet samverkar med konsthallens utställningar.

Utomhusscen i Trädgårdsföreningen

I kanten av den stora gräsmattan i Trädgårdsföreningen finns det en utomhusscen. Scenen hyrs ut till sommarevenemang i parkmiljö. Här hålls bland annat Tages hörna under sommartid. Flera kulturaktörer, främst musiker, påpekar att scenen är bristfällig och inte ändamålsenlig. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för bokning, drift och underhåll.

Linköping Konsert & Kongress

Visit Linköping & Co ansvarar för Linköping Konsert & Kongress som främst arrangerar internationella och nationella akter. Största scenen är Crusellhallen

med 1200 platser. Det finns även två mindre scener, Backstage och Garden. Lejonfastigheter har påbörjat ett utvecklingsarbete med lokalerna i samarbete med Visit, Kulturskolan och Östgötamusiken som är de hyresgäster som hyr Konsert & Kongress idag. Fastigheten som uppfördes 1987 skulle idag kunna nyttjas på ett mer effektivt sätt. I nuläget är byggnaden inte optimal när det gäller flöde, logistik och säkerhet för evenemang som konserter och konferenser. Byggnaden har i nuläget ett flertal lokaler i olika storlekar som är lämpliga för konserter och andra evenemang. Några exempel:

- Crusellhallen 1200 personer
- Garden 1800 personer
- Backstage 350 personer

Kartläggning av kommersiella kulturmötesplatser

Östergötlands museum Wallenbergsalen

Wallenbergsalen ligger i Östergötland museums vackra funkishus och är lämplig för konserter, filmvisning, föreläsning med mera. Salen rymmer cirka 250 personer.

The Crypt

Lokalen ligger på Ågatan 57 och är en scen för rock- och alternativ musik.

Palatset

Lokalen ligger på Drottninggatan 23 och är en mötesplats för livemusik. Liveklubben är arrangör.

Forumteatern

På Ågatan 57 ligger Forumteatern i Kårhuset Kollektivet som har kvar mycket av sin 50-talskaraktär och kan ta emot en publik på 550 personer. Den används som spelplats för både lokala studentspex, gästande spex och för gästande teatrar av annat slag. Forumteatern passar även som konsertlokal. I Nationernas Hus finns även Scholandersalen som är lämplig till mindre teateruppsättningar eller konserter.

Teaterns hus

Inne på gården till Snickaregatan 2, nära Resecentrum, ligger Globengruppens Teaterns hus. Globengruppen nyttjar lokalen bland annat till teater, dans, föreläsningar och musikarrangemang. Teatern tar emot cirka 130 sittande gäster vid bord. Teaterns hus erhåller årligen ett driftsbidrag för sin kulturella verksamhet.

Eklunda Bio i Bestorp

I Bestorp ligger kulturhuset Eklunda. Eklunda drivs av en lokal ideell förening och har funnits sedan 1924. I lokalen presenteras bio, direktsänd opera. Dessutom erbjuder man dansträffar, loppis och danskurser för barn. I januari 2020

och under 2022 arrangerades Bestorps filmfestival i Eklunda bio. Under 2013 fick Eklunda bio ett bidrag från kommunen som möjliggjorde att de kunde investera i digital teknik. Lokalen rymmer 120 personer. Föreningen som driver Eklunda bio erhåller ett årligt uppdragsstöd från kommunen.

Ljungsbro Folkets park

Ljungsbro Folkets park arrangerar social dans med populära orkestrar från hela landet. På senare tid har parken dessutom utvecklat samarbete med en rad föreningar med flera, där man hyr ut lokalerna för deras aktiviteter, exempelvis dansarrangemang, loppisar och barnaktiviteter. Lokalerna hyrs också ut för bröllop, fester med mera. Parken ligger vackert belägen ca 50 meter från Göta Kanal, bara 15 min promenad från centrala Ljungsbro. Här finns parkens huvudbyggnad som kan ta emot ca 650 gäster och har en scen för artister samt en rad sittplatser vid bord i två våningar. Det går att duka för ca 400 gäster. Här finns också en utedansbana under tak, med belysning och en mindre scen. Ljungsbro Folkets park erhåller ett uppdragsstöd från kommunen.

Östgötateatern

Östgötateatern är Sveriges största länsteater med vackra teaterhus i både Linköping och Norrköping. Till Östgötateatern hör också Ung scen/öst, som har i uppdrag att spela barn- och ungdomsteater. Linköpings teaterhus invigdes den 1903 och arkitekt var, liksom Stora Teatern i Norrköping, Axel Anderberg. Teaterhuset är byggt i jugendstil, liksom i Norrköping, men något mindre. Salongen rymmer 400 platser.

Ung scen/öst

Ung scen/öst är en del av Östgötateatern men har sin egen scen i före detta Elsa hus på Elsa Brändströms gata. Ung scen/öst spelar oftast nyskriven barn- och ungdomsteater. Ung scen/öst är en själv-ständig del av Östgötateatern och har sedan starten 2001 varit en av Sveriges ledande scener inom scenkonst för barn och unga. Uppdraget är att spela teater för alla från 6 år och uppåt med den huvudsakliga målgruppen skolklasser.

Sensus studieförbund

Sensus studieförbund ligger på Apotekaregatan 14. Där inryms 5 verksamhetslokaler mellan 25-40 kvm för verksamheter inom, kör, konst, yoga och möten. Sensus har även lokaler på Roxengatan 9 med 35 studios mellan 12-25 kvm för musikskapande, 1 black-box på 100 kvm för möten, teaterrepetitioner, körrepetitioner med mera. På Skylten använder Sensus följande lokaler: 1 inspelningsstudio, 3 produktionsstudios för musik och 1 utrustad replokal. Sensus gör även mycket verksamhet i samarbete med sina medlemsorganisationer som Svenska kyrkan, KFUM med flera.

Övriga studieförbund

- Folkuniversitetet, St Larsgatan 44
- Medborgarskolan, Teknikringen 7

Bilda Bullerbyn

Studieförbundet Bilda (Bilda sydöst) nyaste kulturhus är lokaliserat i centrala

Linköping. Kulturhuset är något utöver det vanliga med stora och rymliga verksamhetslokaler. Alla verksamhetsrum är ljuddämpade. Huset har en historia sedan 80-talet, vilket gör det till Linköpings anrikaste kulturhus med omnejd. Adressen är Gamla Tanneforsvägen 17C.

Landerydsgården

Folkungagillet hyr ut Landerydsgården i stadsdelen Hackefors till icke medlemmar och till medlemmar. Landerydsgården har en danssal på ca 125 kvm med uppbyggd scen och lokalen passar till både bröllop och fest. Här finns pentry, piano, ljudsystem och projektor. Här finns också ett mindre musikrum för cirka 10-20 personer. Musikrum för till exempel körövning, musik-undervisning eller som studierum men även till enklare slöjdverksamhet.

Missionskyrkan/Ekumenia

Missionskyrkan rymmer lokaler för både det stora och lilla sammanhanget. Lokalerna rymmer konserter, mässor, föreläsningar och sammanträden. I kyrksalen finns 550 sittplatser.

8 Referenser

- Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun - KOF 2016-113
- Lokalförsörjningsplan 2020-2029, (KOF 2019-164)
- Översiktsplan för staden Linköping, 2010
- Linköpings mötesplatser – innerstadens torg och parker
- Arkitekturprogram för Linköpings innerstad, 2017
- Analys och utredning, Linköpings kommun
- Kulturvaneundersökning 2020, Linköpings kommun
- Startmöte detaljplan Djurgården etapp 2, 2020
- Rapport “Kulturkraft i det offentliga rummet”, Landskapslaget 2020
- <https://landskapslaget.se/projekt/kulturkraft-i-det-offentliga-rummet/>
- <https://folkochkultur2021.redbee.live/landing-page>
- Må bra med kultur
- <https://www.1177.se/Ostergotland/liv--halsa/psykisk-halsa/ma-bra-med-kultur-i-ostergotland/>
- Bygdegårdarnas riksförbund
- Nilsson, Ingvar. 2012. *Sociala investeringar kring barn och unga*. Skandia Försäkringsaktiebolag.
- SKR, Förebyggande arbete i grundskolan lönar sig, 2021
- <https://skr.se/skr/tjanster/bloggarfranskr/skolbloggen/artiklar/forebyggandearbeteigrundskolanlonarsig.50257.html>
- WHO, 2019 Health evidence network synthesis report 67 “What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being?” Daisy Fancourt & Saoirse Finn
- Culture for health report, EU-rapport 2022 <https://www.cultureforhealth.eu/>
- Kulturens värde och sociala effekter, Göteborgs stad 2020
- Nationell strategi för att främja de kulturella och kreativa näringarna Dir 2021:100 UNESCO 1970, Cultural rights as human rights s.105
- Tillväxtverket, Kreametern metodrapport (2018) WEBB.pdf, kapitel 3
- Kulturrådet, Nationell översyn kultur och hälsa: Samverkan och kunskapsutbyte mellan kultur- och hälsoområdet, 2018.
- Creative health: The Arts for health and wellbeing, UK All-Party parliamentary group on arts, health and wellbeing, Inquiry Report, 2017
- Analys & utredning, Kommunledningsförvaltningen

Möten och enkäter

Fokusmöten med tjänstepersoner inom kommunen och Lejonfastigheter

Lokalplanering och lokalstrateg för skolverksamhet, Utbildning- och arbetsmarknadsförvaltningen 2020-11-05

Plankontoret, översiktsplanerare vid Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, "Utvecklingsplan för ytterstaden" 2020-11-04

Fokusgruppsmöte tema "Kulturlivets scener och mötesplatser" 2020-01-15

Möte med Lejonfastigheter, 2021-03-17, 2021-03-30, 2023-01-12

Enkät till nämndledamöter i kultur- och fritidsnämnden (då fysiskt möte och workshop inte var genomförbart på grund av pandemi) maj 2020

Möte 2022-06-20 inom projektet "Framtidens stadskärna" Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Möte med nämndens fokusgrupp: 2021-03-23

Digital enkät mars 2021 (under pandemin) till 30 kulturaktörer: